

Seat No.	
-------------	--

B.A. (Part - II) (Semester - III) (CBCS) Examination, January - 2023

DSC - C2 : MARATHI (मराठी)

काव्यगंध (Paper - IV)

Sub. Code : 73347/ 77647

Day and Date : Wednesday, 11 - 01 - 2023

Total Marks : 50

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

- सूचना :**
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडा.

[10]

- अ) केशवसुत कोणत्या कवितेतून जातिव्यवस्थेवर भाष्य करतात ?
 - i) नवा शिपाई
 - ii) तुतारी
 - iii) अंत्यजाच्या मुलाचा पहिला प्रश्न
 - iv) गोफण केली छान
- ब) फुंकर कवितेतील प्रियकराला काचेच्या कपाटात काय दिसते ?
 - i) लाकडी फळे
 - ii) फुलपाखरे
 - iii) तिचे छायाचित्र
 - iv) भूश्यांच्या राघू मैना
- क) सन अठराशे मध्ये कुठे भेट घडायला हवी होती असे कवीला वाटते ?
 - i) पुणे
 - ii) मुंबई
 - iii) कोल्हापूर
 - iv) नागपूर
- ड) कष्टकरी आई कारखान्याची आरास बघायला मुलांना कधी घेऊन जायची ?
 - i) गुढीपाडव्याला
 - ii) पंचमीला
 - iii) दसऱ्याच्या आदल्या दिनी
 - iv) होळीला
- इ) कौरवांच्या दरबारी लाज झाकायला कोण धावून गेला ?
 - i) कृष्ण
 - ii) अर्जुन
 - iii) कबीर
 - iv) कामगार

P.T.O.

प्र.4) थोडक्यात उत्तरे लिहा (चारपैकी दोन)

- अ) अजीम नवाज राही यांच्या कवितेतील मोहल्ला व गावाचे चित्रण तुमच्या शब्दात लिहा.
- ब) मोडतोडीतून डागडुजीची भाषा शिकताना या कवितेतून कवीचे कोणते मनोगत व्यक्त होते?
- क) कल्पना दुधाळ यांची कवितेतील स्त्रीचा अस्तित्वशोध तुमच्या शब्दात स्पष्ट करा.
- ड) 'घोषणा' या कवितेतील सामाजिक जाणीव स्पष्ट करा.

प्र.5) लघुत्तरी प्रश्न. (चारपैकी दोन)

- अ) काव्यलेखन करताना कोणकोणत्या घटकांना महत्त्व द्यावे?
- ब) पहिल्या पावसात भिजल्याचा अनुभव कवितेत कसा व्यक्त करता येईल.
- क) काव्यनिर्मितीच्या प्रेरणा सांगा.
- ड) कोरोनाचा अनुभव कवितेतून मांडा.

Seat No.	
-------------	--

B.A. (Part - II) (Semester - III) Examination, January - 2023

मराठी (MARATHI) (Optional) (Paper - III) (DSC - C1)

पाठ्यपुस्तक : काय डॅंजर वारा सुटलाय – जयंत पवार मराठी भाषिक कौशल्ये : संवाद लेखन

Sub. Code : 73346/77646

Day and Date : Tuesday, 10 - 01 - 2023

Total Marks : 50

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

- सूचना :**
- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक.
 - 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) योग्य पर्याय निवडा :

[10]

- i) सेफ इंडिया इन्शुरन्स कंपनीत सत्यविजय दाभाडे कोणत्या पदावर असतात?

अ) डेव्हलपमेंट ऑफिसर	ब) व्यवस्थापक
क) लिपिक	ड) एजंट
- ii) मेहता बिल्डरचे फ्लॅट का विकले जात नसतात?

अ) गटारीमुळे	ब) स्मशानभूमीमुळे
क) खराब रस्त्यामुळे	ड) मंदीमुळे
- iii) टाइल्स फैक्टरीचा मालक दाभाडेसह कोणाचा प्लॅट घेणार असतो?

अ) रवारकर	ब) कशाळकर
क) पुसाळकर	ड) नाडकर्णी
- iv) दाभाडे यांच्या घरात माणसे घुसतात तेव्हा बंटी कुठे गेलेला होता?

अ) अहमदनगर	ब) बेंगलोर
क) औरंगाबाद	ड) हैद्राबाद
- v) सत्यविजय दाभाडे शेवटपर्यंत कशासाठी संघर्ष करतात?

अ) घरासाठी	ब) नोकरीसाठी
क) पदासाठी	ड) पैशासाठी
- vi) 'काय डॅंजर वारा सुटलाय' या नाटकाच्या शेवटच्या भागात दाभाडे यांची सेवा कोण करतं?

अ) बंटी	ब) पत्नी
क) मुन्ना	ड) चिंगी

- vii) दाभाडे यांच्या घरात कुणाचा खून होतो?
 अ) बंटी
 ब) घुसखोर स्त्री
 क) बिल्डर
 ड) मुन्ना
- viii) 'जब माँ-बाप सो जाते है तो बेटा कहता है, पापा सोना नही तो बिल्डर आयेगा' असे कोण म्हणतो?
 अ) मुन्ना
 ब) दाभाडे
 क) बंटी
 ड) चिंगी
- ix) सत्यविजय दाभाडे कोणत्या इमारतीत रहात होते?
 अ) कुसुमकुंज
 ब) वरदकुंज
 क) कृष्णकुंज
 ड) कुमुदकुंज
- x) सातच्या आत घरात येण्यास दाभाडे यांना कोण सांगते?
 अ) मुलगा
 ब) पत्नी
 क) मुलगी
 ड) शेजारी

प्र.2) 'माणसाच्या घुसखोरीचा इतिहास दाखवणारे नाटक', या दृष्टीने 'काय डॅंजर वारा सुटलाय' या नाटकाचे विश्लेषण करा. [10]

किंवा

माणसाला उद्ध्वस्त करणाऱ्या संस्कृतीचे चित्रण 'काय डॅंजर वारा सुटलाय' या नाटकात कसे येते ते स्पष्ट करा.

प्र.3) 'काय डॅंजर वारा सुटलाय' नाटकातील संघर्ष बिंदू विशद करा. [10]

किंवा

'काय डॅंजर वारा सुटलाय' नाटकातील विभिन्न प्रवृत्तीची पात्रे स्पष्ट करा.

प्र.4) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (तीन पैकी दोन) [10]

- अ) 'काय डॅंजर वारा सुटलाय' मधील गोष्टीवेल्हाळता विशद करा.
 ब) 'काय डॅंजर वारा सुटलाय' मधील पुराण कथेचे साध्य स्पष्ट करा.
 क) 'काय डॅंजर वारा सुटलाय' मधील रंगमंचावरील स्क्रीनचा उपयोग स्पष्ट करा.

प्र.5) लघुत्तरी प्रश्न. (चार पैकी दोन) [10]

- अ) आई आणि बोंबडे बोलणारे लहान मूल यांच्यातील संवाद लिहा.
 ब) 'संवाद हा शास्त्ररूपी असतो यातील सत्यता विशद करा.
 क) संवाद प्रक्रियेतील श्रोत्याचे स्थान स्पष्ट करा.
 ड) आत्मसंवादाचे स्वरूप स्पष्ट करा.

Seat No.	
-------------	--

B.A. (Part - II) (Semester - III) (CBCS) Examination, January - 2023

CO-OPERATION

Principles of Co-operation (Paper-I)

Sub. Code : 73326/77626

Day and Date : Saturday, 14 - 01 - 2023

Total Marks : 50

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Complete the following sentences by choosing correct alternative : [10]

- i) Rockdale Equitable Pioneer's Society was founded in the year_____.
 - a) 1760
 - b) 1800
 - c) 1825
 - d) 1844
- ii) In the____, there is limited interference of the government in economic transactions of the society.
 - a) Socialism
 - b) Capitalism
 - c) Mixed economy
 - d) Cooperation
- iii) Co-existence of public and private sector is the basic characteristic of____
 - a) Capitalism
 - b) Mixed economy
 - c) Socialism
 - d) Cooperation
- iv) At present, there are_____ Co-operative courts in Maharashtra state.
 - a) 15
 - b) 20
 - c) 25
 - d) 30
- v) In the post globalization era, government aid to Co-operatives is_____.
 - a) Increasing
 - b) Decreasing
 - c) Constant
 - d) None of these
- vi) The audit report of Co-operative societies is read in____meeting.
 - a) General
 - b) Special
 - c) Monthly
 - d) Quarterly

P.T.O.

- ix) सहकारी संस्थांच्या विकासासाठी शासन सवलत देऊ शकते.
 अ) करांत ब) कर्जात
 क) व्याजात ड) भाग भांडवलात
- x) यास सहकारी संस्थांचा मित्र, तत्ववेत्ता आणि मार्गदर्शक म्हणतात.
 अ) उपनिबंधक ब) निबंधक
 क) सहाय्यक निबंधक ड) सचिव

प्र.2) टीपा लिहा. (कोणतेही चार)

[20]

- अ) सहकाराची वैशिष्ट्ये
 ब) महाराष्ट्र सहकारी कायदा 1960 कलम 91 अंतर्गत येणारी लवादे दावे
 क) मिश्र अर्थव्यवस्था आणि सहकार
 ड) सहकारी संस्थेच्या अंकेक्षणाची गरज
 इ) सहकाराच्या विकासातील शासनाची भूमिका
 फ) सहकारी संस्थांवरील जागतिकीकरणाचे परिणाम

प्र.3) अ) सहकार हे भांडवलशाही व साम्यवाद यातील सुवर्णमध्य आहे, चर्चा करा.

[10]

किंवा

- ब) सहकाराची मुलभूत तत्वे सविस्तर स्पष्ट करा.

प्र.4) अ) सहकार निबंधकाच्या भूमिकेची चर्चा करा.

[10]

किंवा

- ब) सहकारी संस्थेच्या अंकेक्षणाचे गुण-दोष स्पष्ट करा.

Seat No.	
-------------	--

B.A. (Part - II) (Semester - III) (CBCS) Examination, January - 2023

ECONOMICS (Optional) (Paper - III)

Macro Economics

Sub. Code : 73374/77674

Day and Date : Tuesday, 10 - 01 - 2023

Total Marks : 50

Time : 2.30 p.m. to 04.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Complete the following sentences by - choosing correct alternative. [10]

- i) Macro Economics is concerned with _____
 - a) Whole Economy
 - b) Individual Economy
 - c) State Economy
 - d) All above given.
- ii) Study of Micro and Macro economics is _____ to each other.
 - a) Optional
 - b) Complementary
 - c) Opposite
 - d) Equal
- iii) Net National Product = Gross National Production _____
 - a) Total Expenditure
 - b) Public expenditure
 - c) Total Income
 - d) Depreciation cost
- iv) Macro Economics variable is _____
 - a) National Price
 - b) National Income
 - c) Personal Income
 - d) Transfer Income
- v) Fishers has stated _____ approach.
 - a) Transaction approach
 - b) Cambridge equation
 - c) Cash Balance approach
 - d) All above given.
- vi) Dr .Marshall has given the equation _____
 - a) $P = \frac{KY}{n}$
 - b) $P = \frac{KR}{n}$
 - c) $P = \frac{M}{n}$
 - d) $n = P (k+rk_1)$

Seat No.	
----------	--

B.A. (Part - II) (Semester - III) (CBCS)
Examination, January - 2023
DSC-D6 : ECONOMICS (Optional)
Money and Banking (Paper - IV)
Sub. Code: 73375/77675

Day and Date : Wednesday, 11 - 01 - 2023

Total Marks : 50

Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

- Instructions :
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Complete the following sentence by choosing correct alternatives: **[10]**

- a) The bank should pay attention to _____ in any transaction.
- i) Cash
 - ii) Security
 - iii) Profit
 - iv) Capital
- b) In India, _____ has a monopoly on printing 1 rupee notes and all coins.
- i) Reserve Bank of India
 - ii) State bank of India
 - iii) Government Finance Account
 - iv) Foreign Bank
- c) _____ Deposits are accepted by the depositor on condition of return on demand.
- i) Fixed Deposits
 - ii) Savings Deposits
 - iii) Demand Deposits
 - iv) Current Deposits
- d) The Banking Control Act of India was first enacted in _____.
- i) 1920
 - ii) 1949
 - iii) 1965
 - iv) 1980
- e) According to _____ a banker is a person who in his daily transactions accepts money from the depositor or on the current account of the depositor and pays on the order issued by him.
- i) Prof.Sears
 - ii) H.L.Hart
 - iii) Crouther
 - iv) None of these

P.T.O.

SI - 8

- f) About the customer's account _____ the bank is responsible for maintaining.
- i) Confidentiality
 - ii) Attention
 - iii) Meditation
 - iv) None of the above
- g) According to _____, banks are not just institutions that supply money, but in a sense they are money making factories.
- i) Crouther
 - ii) Prof.Sears
 - iii) H.L.Hart
 - iv) None of these
- h) In India _____ Bank sets monetary policy.
- i) Co-operative Bank
 - ii) Commercial Bank
 - iii) Private Bank
 - iv) Central Bank
- i) The one who runs a bank business is usually called _____.
- i) Banker
 - ii) Customer
 - iii) Consumer
 - iv) Merchant
- j) If the account is closed within one year of opening, as per the bank rules _____ has to be paid.
- i) Fee
 - ii) Penalty
 - iii) Refund
 - iv) Interest

Q2) Write a short note (any four)

[20]

- a) Balance Sheet of Banks
- b) Different types of deposits
- c) Accounts of non-resident Indians
- d) Developmental functions of the Reserve Bank
- e) Non-performance Assets
- f) Banking Ombudsman

Q3) a) Explain the limits of credit creation by explaining what is credit creation.

[10]

OR

- b) Explain the process of opening and closing a bank account.

Q4) a) Explain the meaning of monetary policy and the objectives of monetary policy.

[10]

OR

- b) Explain the advantages and disadvantages of a bank merger.

मराठी रूपांतर

- सूचना :** 1) सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालील प्रश्नांचे उत्तरे योग्य पर्याय निवडून द्या.

[10]

- अ) बँकेने कोणतेही व्यवहार करताना सर्वप्रथम कडे लक्ष दिले पाहिजे.
i) रोखता ii) सुरक्षितता
iii) लाभता iv) भांडवल
- ब) भारतात 1 रुपयाची नोट व सर्व नाणी छापण्याची मत्केदारी यांची असते.
i) रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया ii) स्टेट बँक ऑफ इंडिया
iii) सरकारचे अर्थ खाते iv) परकीय बँक
- क) ठेवी या ठेवीदाराने मागताक्षणी परत करण्याच्या अटीवर स्विकारल्या जातात.
i) मुदत ठेवी ii) बचत ठेवी
iii) मागणी ठेवी iv) चालू ठेवी
- ड) भारतीय बँकिंग नियंत्रण कायदा प्रथमतः साली अमलात आला.
i) 1920 ii) 1949
iii) 1965 iv) 1980
- इ) यांच्या मते बँकर म्हणजे अशी व्यक्ती की जी आपल्या दररोजच्या व्यवहारात ठेवीदाराकडून अथवा ठेवीदाराकरिता चालू खात्यावर पैसे स्विकारते आणि त्यांनी काढलेल्या आदेशपत्रावर पैसे देते.
i) प्रा.सेअर्स ii) एच.एल.हार्ट
iii) क्राऊथर iv) यापैकी नाही
- फ) ग्राहकांच्या खात्याविषयी पाळण्याचे दायित्व बँकेवर असते.
i) गुप्तता ii) लक्ष
iii) ध्यान iv) यापैकी नाही
- य) यांच्या मते बँका केवळ पैशाचा पुरवठा करना-या संस्था नाहीत तर एका अर्थाने त्या पैसा निर्माण करणारे कारखाने आहेत.
i) क्राऊथर ii) प्रा.सेअर्स
iii) एच.एल.हार्ट iv) यापैकी नाही

- र) भारतात चलन विषयक धोरण निश्चित करते.
- i) सहकारी बँक ii) व्यापारी बँक
iii) खाजगी बँक iv) मध्यवर्ती बँक
- ल) सामान्यत बँक व्यवसाय चालविणा-याला म्हणतात.
- i) बँकर ii) ग्राहक
iii) उपभोक्ता iv) व्यापारी
- व) खाते उघडल्यापासून एक वर्षाच्या आत बंद केल्यास बँक नियमानुसार भरावा लागतो.
- i) फी ii) दंड
iii) परतावा iv) व्याज

प्र.2) टिपा लिहा (कोणतेही चार)

[20]

- अ) बँकांचा तालेबंद
ब) ठेवींचे विविध प्रकार
क) अनिवासी भारतीयांचे खाते
ड) रिझर्व्ह बँकेची विकासात्मक कार्ये
इ) अनुत्पादक मालमत्ता
फ) बँकिंग लोकपाल

प्र.3) अ) पतनिर्मिती म्हणजे काय ते सांगून पतनिर्मितीच्या मर्यादा स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

- ब) बँक खाते उघडण्याची व बंद करण्याची प्रक्रिया स्पष्ट करा.

प्र.4) अ) चलनविषयक धोरणाचा अर्थ सांगून चलनविषयक धोरणाची उद्दिष्टे सांगा.

[10]

किंवा

- ब) बँक विलिनीकरणाचे फायदे-तोटे स्पष्ट करा.

Seat No.	
-------------	--

B.A. (Part-II) (Semester - III) (Revised) Examination, January - 2023**ENGLISH (Compulsory)****Ability Enhancement Compulsory Course****English for Communication (Paper - C)****Sub. Code: 73323/77623****Day and Date : Friday, 13 - 01 - 2023****Total Marks : 50****Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.**

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) A) Rewrite the following statements choosing the correct alternative from the ones given below: **[4]**

- a) Mr. Bidwell gave Billy a job in the locomotive shed because of his_____.
i) a real smile	ii) honesty
iii) good manners	iv) influence
- b) _____is the name of tom Sawyer's aunt.
i) Aunt Jane	ii) Aunt Edna
iii) Aunt Penny	iv) Aunt Polly
- c) In the poem her_____are compared to pearls.
i) eyes	ii) ears
iii) teeth	iv) cheeks
- d) The poem 'Father Returning Home is written by_____.
i) A.K. Ramanujan	ii) Dilip Chitre
iii) Kamla Das	iv) Arun Kolatkar

B) Answer the following questions in one word/phrase or sentence of the following questions: **[4]**

- a) What is Billy's age when he leaves the school?
- b) Who was the first boy to help Tom?
- c) Who keeps a watch on the cherries?
- d) How does the poet's father travels everyday to his workplace?

P.T.O.

- Q2) a)** Answer the following questions in 3-4 sentences each. (3 out of 5). [6]
- i) How does Billy take leave of his teachers and friends on school-leaving day?
 - ii) What does the poet say about pine and apple trees?
 - iii) Why were the women in the car in tense?
 - iv) How does Tom manage to whitewash the fence in one day?
 - v) Why does the poet call the lady a heavenly paradise?
- b) Write short notes on the following in about 7-8 sentences each (2 out of 3). [8]
- i) The beautiful young lady in the poem ‘There is a garden in Her face’.
 - ii) The poet’s view about Mending Wall.
 - iii) Billy’s behavior in front of Mr. Bidwell.
- c) Do as directed. [2]
- i) Make an adjective of the following.
Energy.
 - ii) Give synonym of the following word.
Love.
- Q3) a)** Conduct an actual interview of your favourite teacher in your college and write your conversation with him/her. [4]
- b) Prepare slides on the following topic. [5]
Topic:the addiction of smart phones.
- Q4) a)** Suppose you have guests at home for wedding function Write eight sentences of offering help to them as part of hospitality. [4]
- b) Write a piece of conversation expressing agreement/disagreement on the following topic. [4]
Topic: Participation in the Youth Festival.
- Q5) a)** Write a Review of your Favourite Book. [5]
- b) Write a well organized paragraph on “Facebook Friendship”. [4]

Seat No.	
-------------	--

B.A. (Part - II) (Semester - III) (CBCS) (Revised)
Examination, January - 2023
GEOGRAPHY
DSC-D-20 : Resource Geography (Paper-IV)
Sub. Code : 73389/77689

Day and Date : Monday, 16 - 01 - 2023
Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

Total Marks : 50

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Neat diagrams and maps must be drawn wherever necessary.
 - 4) Use of Map stencils is allowed.

Q1) Select the correct alternative from the following: [10]

- i) Resource geography is a branch of which geography?
 - a) Economic Geography
 - b) Political Geography
 - c) Social Geography
 - d) Settlement Geography
- ii) Which of the following resource is a natural resource?
 - a) Road
 - b) Vehicle
 - c) Building
 - d) Water
- iii) Which of the following Scholar defines the resource?
 - a) Zimmarmann
 - b) Blache
 - c) Ratzel
 - d) Ritter
- iv) What type of resource is barren land?
 - a) Natural Stuff
 - b) Used resource
 - c) Human
 - d) Non renewable
- v) Which of the following water body covers the maximum portion of Earth?
 - a) Ground Water
 - b) Rivers
 - c) Lake
 - d) Oceans
- vi) Which among the following is responsible for the formation of Coal?
 - a) Vegetation
 - b) Water
 - c) Oil
 - d) Soil

P.T.O.

मराठी रूपांतर

- सूचना :**
- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
 - 2) आवश्यक तेथे सुबक आकृत्या आणि नकाशा काढा.
 - 3) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 4) नकाशा स्टेन्सील्स वापरण्यास परवानगी आहे.

प्र.1) खालील प्रश्नांसाठी दिलेल्या पार्यायातून योग्य पर्याय निवडा.

[10]

- i) साधनसंपत्ती भूगोल ही कोणत्या भूगोलाची शाखा आहे?

अ) आर्थिक भूगोल	ब) राजकीय भूगोल
क) सामाजिक भूगोल	ड) वसाहत भूगोल
- ii) खालीलपैकी कोणती साधनसंपत्ती नैसर्गिक आहे?

अ) रस्ते	ब) वाहने
क) इमारत	ड) पाणी
- iii) खालीलपैकी कोणत्या तज्ञाने साधनसंपत्तीची व्याख्या केलेली आहे?

अ) ड्रिम्मरमन	ब) ब्लाश
क) रॅट्झेल	ड) रिटर
- iv) पडीक जमीन कोणत्या प्रकारची साधनसंपत्ती आहे?

अ) सुप्त	ब) व्यक्त
क) मानवी	ड) क्षय
- v) खालीलपैकी कोणत्या जलाशयाने पृथ्वीचा सर्वाधिक भाग व्यापला आहे?

अ) भूमिगत पाणी	ब) नद्या
क) सरोवरे	ड) महासागर
- vi) दगडी कोळश्याची निर्मिती काशापासून होते?

अ) वनस्पती	ब) पाणी
क) तेल	ड) माती
- vii) सौरशक्ती कोणत्या प्रकारची साधन संपत्ती आहे?

अ) दैवी	ब) चमत्कारिक
क) नैसर्गिक	ड) यापैकी नाही

- viii) जागतिक वन दिन कधी साजरा केला जातो ?
 अ) 21 मार्च
 ब) 22 मार्च
 क) 5 जून
 ड) 10 सप्टेंबर
- ix) समान पर्जन्याची ठिकाणे जोडणाऱ्या रेषांना काय म्हणतात ?
 अ) समभार रेषा
 ब) समपर्जन्य रेषा
 क) समताप रेषा
 ड) समोच्च रेषा
- x) समान हवेच्या भाराची ठिकाणे जोडणाऱ्या रेषांना काय म्हणतात ?
 अ) समभार रेषा
 ब) समपर्जन्य रेषा
 क) समताप रेषा
 ड) समोच्च रेषा

प्र.2) टीपा लिहा (कोणत्याही चार)

[20]

- अ) साधनसंपत्ती भूगोल व्याप्ती
 ब) लोकसंख्या वितरणावर परिणाम करणारे घटक
 क) सौरऊर्जा
 ड) वनउपयोजन
 इ) छाया पद्धती
 फ) प्रमाणबद्ध वर्तुळे

प्र.3) अ) नैसर्गिक साधन संपत्ती म्हणजे काय ? यामध्ये कोणकोणत्या बाबींचा साधनसंपत्तीत समावेश केला जातो ते स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

- ब) ऊर्जा संपत्तीचे प्रकार सांगून त्यांचे महत्त्व थोडक्यात सांगा.

प्र.4) अ) पवन ऊर्जा व सौरऊर्जा यांचे महत्त्व स्पष्ट करा.

[10]

किंवा

- ब) शाश्वत विकास म्हणजे काय ? शाश्वत विकासाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

Seat No.	
-------------	--

B.A. (Part - II) (Semester - III) (CBCS) Examination, January - 2023
HISTORY (Optional)
DSC-D1 : History of Modern Maharashtra (1900-1960) (Paper-III)
Sub. Code : 73370/77670

Day and Date : Thursday, 12 - 01 - 2023**Total Marks : 50****Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.**

- Instructions :**
- 1) All Questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Fill in the blanks by choosing appropriate alternatives marks given below :

[10]

- i) The first Railway in Indian started Running in _____.
 - a) 1753
 - b) 1853
 - c) 1854
 - d) 1855
- ii) Balashastri Jambhekar started _____ newspaper.
 - a) Darpan
 - b) Maratha
 - c) Kesari
 - d) Nibandhamala
- iii) Congress was established in _____.
 - a) 1884
 - b) 1885
 - c) 1886
 - d) 1887
- iv) The Book 'Gitarhasya' has been Written by _____.
 - a) Swami Vivekananda
 - b) Dayanand Saraswati
 - c) Lokmanya Tilak
 - d) Namdar Gokhale
- v) _____ was a founder of pratisarkar movement is Satara.
 - a) Nagnathanna Naikwadi
 - b) Annasaheb Dange
 - c) Krantisin Nana Patil
 - d) N. D. Patil
- vi) Sharda Sadan was founded by _____.
 - a) Ramabai Ranade
 - b) Pandita Ramabai
 - c) Tarabai Shinde
 - d) Anutai Wagh

P.T.O.

Seat No.	
-------------	--

B.A. (Part - II) (Semester - III) (CBCS) Examination, January - 2023

HISTORY (Optional)

DSC-D2 : History of India - I (1757-1857) (Paper - IV)

Sub. Code : 73371/77671

Day and Date : Monday, 16 - 01 - 2023

Total Marks : 50

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Select the correct alternative from the following: [10]

- i) The British East India Company established on December 31, 1600 in _____.
 - a) France
 - b) England
 - c) USA
 - d) Russia
- ii) Lord Dalhousie is known as _____.
 - a) Creator of Modern India
 - b) Grandfather of Modern India
 - c) Founder of Company Empire in India
 - d) All of the above
- iii) Raghobadada made a treaty of _____ with the British for the post of Peshwa.
 - a) Vasai
 - b) Surat
 - c) Salbai
 - d) Purandar
- iv) In 1765, Robert Clive introduced the Dual State System in _____.
 - a) Bengal
 - b) Mumbai
 - c) Awadh
 - d) Punjab
- v) _____ annexed Jhansi in accordance with the Doctrine of lapse.
 - a) Lord Curzon
 - b) Lord Dalhousie
 - c) Lord Wellesley
 - d) None of these
- vi) In this book, Lokhitavadi has discussed economic exploitation _____.
 - a) Lakshmidnyan
 - b) Centipede
 - c) Cause of Poverty in India
 - d) None of these

P.T.O.

- viii) सन 1921-22 मध्ये ब्रिटीश भारत सरकारच्या काळात होम चार्जेस एकूण महसुलाच्या टक्क्यापर्यंत वाढला.
अ) 50 ब) 60
क) 70 ड) 40
- ix) संथाळानी येथे सभा आयोजित केली होती.
अ) भागनिधी ब) नागपूर
क) आसाम ड) खानदेश
- x) 1 नोव्हेंबर, 1858 रोजी येथे राणीचा जाहीरनामा प्रसिद्ध करण्यात आला.
अ) अलाहाबाद ब) दिल्ली
क) कानपूर ड) अहमदाबाद

प्र.2) खालील सहापैकी कोणत्याही चार टिपा लिहा.

[20]

- अ) तिसरे इंग्रज - म्हैसूर युद्ध
ब) वसईचा तह
क) तैनाती फौजेचे गुण
ड) संपत्तीच्या निस्सारणाची संकल्पना
इ) रामोशांचा उठाव
फ) झाशीची राणी लक्ष्मीबाई

प्र.3) खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा.

[10]

- अ) प्लासीच्या लढाईची सविस्तर माहिती लिहा.
किंवा
ब) दुहेरी शासन पद्धतीची सविस्तर माहिती लिहा.

प्र.4) खालील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा.

[10]

- अ) कायमधारा पद्धत म्हणजे काय सांगून तिचे फायदे तोटे लिहा.
किंवा
ब) 1857 च्या उठावाचे परिणाम स्पष्ट करा.

Seat No.	
-------------	--

B.A. (Part - II) (Semester - III) (CBCS)
Examination, January - 2023
ENGLISH (Optional)
DSC - C5 : Literature and Cinema (Paper - III)
Sub. Code : 73350/77650

Day and Date : Thursday, 19 - 01 - 2023

Total Marks : 50

Time : 10.30 a.m. to 12.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) A) Complete the following sentences by choosing the correct alternative.[5]

- a) Angelo has promised to make Antipholus of Ephesus _____.
- i) a ring
 - ii) a gold chain
 - iii) a bracelet
 - iv) an ear ring
- b) _____ is the name of the inn where Antipholus and Dromio were staying.
- i) Centaur
 - ii) An abbey
 - iii) Mentor
 - iv) Medusa
- c) *The Comedy of Errors* is set in the city of _____.
- i) Syracuse
 - ii) Corinth
 - iii) Ephesus
 - iv) Epidamnum
- d) Chhedilal is a _____.
- i) a policeman
 - ii) a doctor
 - iii) goldsmith
 - iv) cook
- e) The film 'Angeer' is directed by _____.
- i) Ram Gopal Verma
 - ii) Rajkumar Hirani
 - iii) Subhash Ghai
 - iv) Gulzar

P.T.O.

- B) Answer the following questions in one word/phrase/ sentence each: [5]
- a) Who was Luciana in *The Comedy of Errors*?
 - b) Who delivers the necklace to Ashok at the rickshaw stand?
 - c) In which hotel were Ashok and his servant Bahadur staying?
 - d) What is a hobby of Ashok (D)?
 - f) How could Aegeon avoid his execution?

Q2) Answer the following questions in about 250-300 words: [10]

- a) Discuss Adaptation as interpretation in the light of the texts prescribed for your study.

OR

- b) Write a detailed note on adaptation.

Q3) Answer the following questions in about 250-300 words: [10]

- a) Compare and contrast characters of Adriana and Luciana.

OR

- b) Write a detailed note on the major characters in the film, 'Angoor'.

Q4) Write short notes in about 100-150 words each (Any four); [20]

- a) The ending of the film 'Angoor
- b) The rope episode in the film Angoor
- c) Andrew Davies and his ten secrets
- d) Tragic story of Aegeon
- e) Characteristics of Adaptation as Interpretation
- f) Fidelity in adaptation.

Seat No.	
----------	--

B.A. (Part - II) (Semester - III) (CBCS) (Revised)
Examination, January - 2023
SOCIOLOGY (Optional)
DSC-D3 : Social Issues in India (Paper- III)
Sub. Code: 73372/77672

Day and Date : Tuesday, 17 - 01 - 2023

Total Marks : 50

Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

- Instructions :
- 1) All questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.

Q1) Complete the following sentences choosing the correct alternatives. [10]

- i) India is a _____ country.
 - a) Communal
 - b) Secular
 - c) Fundamentalist
 - d) Religious
- ii) _____ is not a social issue.
 - a) Earthquake
 - b) Crime
 - c) Oppression of Woman
 - d) Drinking
- iii) In India, P.C.P.N.D.T. Act was passed in _____.
 - a) 1991
 - b) 1992
 - c) 1993
 - d) 1994
- iv) _____ campaign was successfully implemented in Kolhapur with public participation.
 - a) Beti Bachao
 - b) Lek Vachava
 - c) Savitrichya Leki
 - d) Beti Bachao - Beti Padhao
- v) According to _____ unemployment in developed nations is mainly due to lack of effective demand.
 - a) Lord Keynes
 - b) Fair Child
 - c) D. Melo
 - d) Karl Pribram
- vi) Human Rights Protection Act came into existence in _____.
 - a) 1948
 - b) 1983
 - c) 1993
 - d) 2003

P.T.O.

- vii) The _____ provides punishments for crimes committed through computers and internet.
- a) Information Technology Act b) Right to Information Act
c) Human Rights Act d) National Cyber Security Policy
- viii) As per 2011 Census, Sex-ratio of girls in India is_____.
- a) 914 b) 910
c) 916 d) 912
- ix) Human Right is a _____ form of natural rights.
- a) Modern b) Secular
c) Western d) Modern and secular
- x) According to _____, unemployment is involuntary idleness.
- a) D. Melo b) Gunnar Myrdal
c) Navgopal Das d) Lord Keynes

Q2) Write short answer on any four of the following. [20]

- a) Nature of social Issues
b) Causes of Female-Foeticide
c) Unemployment
d) Information Technology Act
e) Remedies on Communalism
f) Fundamental Rights in Indian Constitution.

Q3) a) Explain need to study social issues. [10]

OR

- b) Define female-foeticide and explain remedies for it.

Q4) a) Define unemployment and elucidate remedies for it. [10]

OR

- b) Define human rights and explain its history.

Seat No.	
-------------	--

B.A. (Part - II) (Semester - III) Examination, January - 2023

GEOGRAPHY (Optional)

DSC-D19 : Soil Geography (Paper - III)

Sub. Code : 73388/77688

Day and Date : Thursday, 12 - 01 - 2023

Total Marks : 50

Time : 2.30 p.m. to 4.30 p.m.

- Instructions :**
- 1) All Questions are compulsory.
 - 2) Figures to the right indicate full marks.
 - 3) Neat diagrams and maps should be drawn wherever necessary.
 - 4) Use of map stencils is allowed.

Q1) Choose the correct alternatives from the following questions : [10]

- a) Which of the following subject is dealing with study of soil?
 - i) Pedology
 - ii) Pedagogy
 - iii) Ecology
 - iv) Pomology
- b) Soil Geography is a subbranch of which Geography?
 - i) Physical Geography
 - ii) Human Geography
 - iii) Economic Geography
 - iv) Political Geography
- c) Pedology is a word derived from which language?
 - i) Latin
 - ii) English
 - iii) Greek
 - iv) Chinese
- d) Hans Jenny was a leading scientist from which country?
 - i) Germany
 - ii) Russia
 - iii) America
 - iv) India
- e) Which of the following is the process of soil structure and formation?
 - i) Political process
 - ii) Social process
 - iii) Cultural process
 - iv) Natural process
- f) What is the pH value of fertile soil?
 - i) Three
 - ii) Four
 - iii) Six to seven
 - iv) Nine to ten

P.T.O.

- g) Which of the following soil is related to the term Regur?
- i) Laterite soil
 - ii) Black Cotton soil
 - iii) Red soil
 - iv) Sandy soil
- h) Which of the following is not a method of conservation of soil?
- i) Forest conservation
 - ii) Nala bunding
 - iii) Flood control
 - iv) Excessive grazing
- i) Which element is most abundant in the 'O' layer of soil?
- i) Organic matter
 - ii) Calcium
 - iii) Minerals
 - iv) Iron
- j) What is measured using a Spectrophotometer?
- i) Organic carbon
 - ii) pH
 - iii) Lime
 - iv) E.C.

Q2) Write short notes (any four) : [20]

- a) Importance of soil Geography
- b) Soil salinity-acidity
- c) Silt soil of Konkan
- d) Remedy for soil degradation
- e) Soil sample tools
- f) Vermi compost porcess

Q3) Write in detail answer of the following question : [10]

- a) What is Soil Geography? Explain the scope of soil Geography.

OR

- b) Write in details of the soil formation process.

Q4) Write in detail answer of the following question : [10]

- a) Explain the genetic classification of Soil.

OR

- b) What is soil degradation? Explain the causes and effects of soil degradation.

मराठी रूपांतर

- सूचना :**
- 1) सर्व प्रश्न आवश्यक आहेत.
 - 2) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 - 3) आवश्यक तेथे नकाशा व आकृत्या काढा.
 - 4) नकाशा स्टेन्सिल वापरण्यास परवानगी आहे.

प्र.1) खालील प्रश्नांसाठी दिलेल्या पर्यायातून योग्य पर्याय निवडा :

[10]

- अ) खालीलपैकी कोणता विषय मातीच्या अभ्यासाशी संबंधित आहे?
i) मृदाशास्त्र	ii) अध्यापनशास्त्र
iii) परिस्थितीकीशास्त्र	iv) फळशास्त्र
- ब) मृदा भूगोल ही कोणत्या भूगोलची उपशाखा आहे?
i) प्राकृतिक भूगोल	ii) मानवी भूगोल
iii) आर्थिक भूगोल	iv) राजकीय भूगोल
- क) पेडोलॉजी हा शब्द कोणत्या भाषेतून आला आहे?
i) लॅटिन	ii) इंग्रजी
iii) ग्रीक	iv) चिनी
- ड) हंस जेन्नी हे कोणत्या देशातील मुदा शास्त्रज्ञ होते?
i) जर्मनी	ii) रशिया
iii) अमेरिका	iv) भारत
- इ) खालीलपैकी कोणती माती रचना आणि निर्मितीची प्रक्रिया आहे?
i) राजकीय प्रक्रिया	ii) सामाजिक प्रक्रिया
iii) सांस्कृतिक प्रक्रिया	iv) नैसर्गिक प्रक्रिया
- फ) सुपीक मातीचे सामू (pH) मूल्य किती असते?
i) तीन	ii) चार
iii) सहा ते सात	iv) नऊ ते दहा
- य) खालीलपैकी कोणती माती रेगुर या शब्दाशी संबंधित आहे?
i) जांभी मृदा	ii) कापसाची काळी मृदा
iii) तांबडी मृदा	iv) वालुकामय मृदा

